

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

tillhörande detaljplan
Edbergafältet
Åtvidabergs kommun

Innehållsförteckning

OM DETALJPLANEN	3
Detaljplanens syfte och huvuddrag	3
OM SAMRÅDET	3
Sammanfattning	3
Hur samrådet har bedrivits	3
Beskrivning av det digitala samrådsmötet 25 juni 2020.....	4
YTTRANDEN.....	4
Yttranden från myndigheter, organisationer och kommuner:	4
KOMMUNENS SAMLADE STÄLLNINGSTAGANDE OCH PLANFÖRÄNDRINGAR.....	7
SAMMANFATTNING	11
MEDVERKANDE	11

OM DETALJPLANEN

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Planområdet omfattar en totala areal på cirka 15,3 hektar, varav 3,1 hektar utgör vattenområde. Planområdet är beläget i Åtvidabergs tätort vid Bysjöns östra strand, ca 1 km söder om Åtvidaberg centrum. Edergafältet och dess omgivning är ett viktigt område för rekreation och idrott, för såväl lokalinvånare som för turister.

Syftet med detaljplanen är huvudsakligen att utveckla och förstärka området kring Edergafältet med hänseende på idrott och rekreation. Detta genom att befästa och ge möjlighet att utveckla befintliga anläggningar såsom badplatsen och idrottsplatsen. Planen syftar även till att pröva ny placering av campingstugor, pröva möjligheten för båtbygggar i Bysjön i höjd med Sockenvägen, samt skydda värdefulla natur- och kulturmiljöer i området. Planprocessen sker med utökat förfarande på grund av det stora allmänna intresset för området.

Planförslaget är förenlig med gällande översiktsplan. Åtvidabergs kommuns översiktsplan, antagen 2018, pekar ut Ederga som ett viktigt område för närrekreation. Översiktsplanen anger bl.a. följande riktlinjer under rubriken ”Turism, rekreation, och fritid” som är relevanta för aktuell detaljplan:

- *Befintliga idrottsanläggningar och badplatser bevaras och om möjligt utvecklas.*
- *Ge förutsättning för övernattningsmöjligheter vid strategiska platser för turismen.*

Detaljplanens samråd handläggs i enlighet med reglerna för utökat planförfarande (Plan- och bygglagen, PBL 2010:900).

OM SAMRÅDET

Sammanfattning

Detaljplanen har varit på samråd under perioden 15 juni 2020 till och med den 10 augusti 2020. Under samrådet inkom 8 yttrande från privatpersoner och myndigheter till kommunen.

Hur samrådet har bedrivits

Kommunstyrelsen beslutade den 3 juni 2020 § 102 att ställa ut aktuell detaljplan för samråd. Under samrådet skickades planhandlingarna på remiss till berörda myndigheter och instanser under 8 veckor, från 15 juni – 10 augusti 2020.

De närmst berörda informerades om pågående planarbete genom brev och bjöds in till ett digitalt samrådsmöte. Allmänheten informerades genom kungörelse och bjöds också in till det digitala samrådsmötet. Kungörelsen annonserades i Corren den samt på kommunens

digitala anslagstavla. Under samrådstiden fanns information om detaljplanen tillgänglig på Åtvidabergs bibliotek, i kommunhusets reception samt på kommunens webbplats.

Beskrivning av digitala samrådsmötet 25 juni 2020

Av anledning Covid-19 var det inte möjligt att hålla ett fysiskt samrådsmöte. Berörda sakägare och allmänheten fick därav en inbjudan till ett digitalt samrådsmöte som hölls via Skype. Samrådsmötet hölls den 25 juni 2020, klockan 16:30.

YTTRANDEN

Under samrådstiden inkom 8 yttranden, vilka redovisas och besvaras nedan. Yttrandena följer under respektive löpnummer (ID) i diariet för ärendet 2019/308 hos Åtvidabergs kommun. Kommunen tackar för inkomna synpunkter och upplysningar.

Yttranden från myndigheter, organisationer och kommuner:

1. Länsstyrelsen (inkom 2020-08-10, ID: 2020.2294)

Förslaget strider berör ett antal intressen som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap 10 § plan- och bygglagen.

Riksintresse

Kulturmiljövård MB 3 kap 6: Åtvidaberg – Adelsnäs

Motivering: A. Åtvidabergs bruksmiljö av stort social- och industrihistoriskt intresse, framvuxen ur en medeltida gruvhantering på platsen. B. Baronriet Adelsnäs, det enda av sitt slag i landet. (Herrgårdsmiljö). Uttryck för riksintresset: A. Lämningar efter 1700-talets brukssamhälle, bl.a. med bruksbebyggelse: Stora Stallet, magasin, kalkugn och kruthus från 1700-talets mitt. Medeltida kyrka med gravkor från 1726 ritat av Adelsvärd och nygotisk 1880-talskyrka. Terränganpassad byggnadsplan med bl.a. arbetar- och egnahemsbebyggelse från tidigt 1900-tal. B. Adelsnäs herrgård från 1920 efter ritningar av I. G. Clason ersatte en äldre huvudbyggnad. Orangeri från 1860-talet och ekotempel i parken med målningar av Pehr Hörberg. Stora ekonomibyggnader.

Länsstyrelsen gör bedömningen att genomförandet av detaljplanen inte påtagligt skadar riksintresset.

Naturvård MB 3 kap 6: Eklandskapet Linköping-Åtvidaberg

Eklandskapet utbreder sig mellan Linköpings och Åtvidabergs tätorter i ett landskap präglat av ekhagar, lövskogar och odlad jord. Det räknas till landets största, mer eller mindre sammanhängande, ekdominerade odlingslandskap. Ekmiljöer skyddas genom bestämmelsen naturmark.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planen inte kan antas ha någon negativ påverkan på riksintresset.

Natura 2000

Flera områden inom planområdet ingår i Natura 2000-området Åtvidabergs tätort SE0230301. I dessa miljöer finns höga värden knutna till ekar och eklevande organismer. Om anläggning/byggnation planeras i direkt anslutning till något av dessa områden kan en dialog kring eventuell påverkan på det skyddade området hållas med Länsstyrelsen.

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att planförslagets genomförande inte medför risker för hälsa och säkerhet,

Miljökvalitetsnormer

Kommunen avser att över tid förbättra Bysjöns ekologiska och kemiska status. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att genomförandet av detaljplanen inte kommer att påverka miljökvalitetsnormerna för vatten negativt.

Strandskydd

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att de mindre ytor där strandskyddets föreslås upphävas är ianspråktagna och fortsatt tillgängliga för allmänheten. Den föreslagna flytten av befintliga campingstugor från Kanonkullens fot, till området väster om gångvägen bedöms vara en lämplig ur strandskydds synpunkt.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att det är lämpligt att pröva bryggor och andra byggnationer inom strandskyddat område genom att ansöka om strandskyddsdispens i ett senare skede.

Allmänt och rådgivande

Planens utformning

Länsstyrelsen bedömer att kommunen har gjort rimliga avvägningar för att utveckla planområdet. I planprocessen är det alltid en fördel att vara generös med illustrationer för att åskådliggöra de ambitioner som ligger bakom utvecklingen. Det underlättar för berörda och allmänheten som inte alltid kan läsa professionella plankartor.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att genomförande av planen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Upplysning om tillstånd och dispenser med mera som kan komma att krävas **Generellt biotopskydd**

Det finns ett flertal alléer inom planområdet vilka omfattas av det generella biotopskyddet. På plankartan har de markerats med n1 och bestämmelsen: ”Befintliga värdefulla träd ska bevaras och endast fällas om det är sjukt eller skadat”. Det vore bra om det framgick att det krävs en dispens från Länsstyrelsen innan större beskärning eller nedtagning av träd får göras.

Arkeologi

Inom planområdet finns inga kända fornlämningar. De områden inom planområdet som har högst potential för eventuella fornlämningar ligger i den södra och den östra delen.

Bägge dessa delar ligger som naturområden i detaljplanen. Det finns inte heller något på den Häradsekonomiska kartan (1866-77) eller den Ekonomiska kartan (1930-40-tal) som indikerar historiska lämningar. Länsstyrelsens har inget att erinra emot arbetsföretaget ur fornlämningssynpunkt.

Länsstyrelsen vill dock påminna om att skulle fornlämningar trots allt påträffas i samband med arbetet måste arbetet omedelbart **stoppas** och anmälan göras till Länsstyrelsen.

Kommentar:

Kommunen tackar för inkomna synpunkter.

Ett förtydligande har gjorts i planbeskrivningen där det framgår att det krävs dispens från Länsstyrelsen innan större beskärning eller nedtagning av träd får göras.

Text har lagts till i planbeskrivningen gällande att anmälningsplikt råder om fornlämningar påträffas inom området.

2. Lantmäteriet (inkom 2020-07-07, ID: 2020.2199)

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2020-05-19) har följande noterats:

PLANKARTA

På plankartan hänvisas det till lagrum men inte till vilken lag, det bör stå (PBL).

Bestämmelsen W2 innefattar inga restriktioner av byggrätten, förtydligande kan behövas för att uppnå planens syfte.

På ortofotot syns fem byggnader på området i kartan som har bestämmelse att endast komplementbyggnad får uppföras. Står byggnaderna kvar idag bör de markeras i kartan som befintliga.

För att öka tydligheten kan man ha en skillnad i nyans av färgen orange för ändamålen tillfällig vistelse och idrottplats/solkanontorn.

Man bör se över om strandskyddet även bör upphävas inom de områden som benämns W2 där planer finns på att uppföra bryggor. Om man ska trygga byggrätten för bryggorna bör det framgå i plankartan.

GRUNDKARTA

Registerbeteckningar för samtliga fastigheter och servitutsbeteckningar bör tydligt framgå i kartan. Registerbeteckning saknas t.ex. för Adelsnäs 1:1 och 2:1.

Kommentar:

Kommunen tar till sig Lantmäteriets synpunkter och rättar till de felaktigheter som Lantmäteriet påpekar.

Hänvisning till PBL har lagts till på plankartan.

De fem byggnaderna på som syns på ortofotot är nu markerade i grundkartan.

Registerbeteckningar för fastigheterna Adelsnäs 1:1 och 2:1 har lagts till på plankartan.

Någon exakt placering eller utformning av bryggor inom område W₂ är ännu inte bestämd. Beslut tas i ett senare skede i samband med ansökan om strandskyddsdispens.

Kommunen gör bedömningen att skillnad i nyans av orange inte behöver ändras. Beteckningarna O, R₁ och R₂ bedöms tillräckliga för att skilja användningen åt, dessa beteckningar tydliggörs genom en vit ruta.

Kommunen gör bedömningen att det är bättre att låta strandskyddet ligga kvar och istället ansöka om dispens. Området samt bryggan är tänkt att vara tillgänglig för allmänheten vilket inte motverkar strandskyddets syfte. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

3. Trafikverket (inkom 2020-06-17, ID: 2020.1921)

Trafikverket har inget att erinra.

4. Räddningstjänsten (inkom 2020-07-27, ID: 2020.2273)

Försämra inte framkomligheten för större fordon då det skulle begränsa vår möjlighet att genomföra effektiva räddningsinsatser vid drunkningsolyckor. I dagsläget verkar det finns möjlighet att ta sig inom 100 meter till badplatsen, vilket kan ses som ett acceptabelt riktvärde.

Kommentar:

Kommunen gör bedömningen att framkomligheten till badplatsen inte påverkas av planförslaget.

5. Postnord (inkom 2020-06-15, ID: 2020.1895)

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattningar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation.

En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar:

Kommunen tackar för inkomsten synpunkt.

Planförslaget påverkas ej av inkomsten synpunkt och ingen revidering görs.

6. Skanova (inkom 2020-06-17, ID: 2020-1923)

Skanova har kabelanläggningar inom detaljplaneområdet, se bifogad karta. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar:

Kommunen tackar för inkomsten synpunkt.

Varken kommunen eller Skanova har inte lyckats hitta några skriftliga avtal eller inskrivna rättigheter för kablarna.

Vid eventuellt behov av flytt av ledningen får fastighetsägaren och ledningsägaren lösa frågan sinsemellan.

7. Baroniet Adelswärd (inkom 2020-07-10, ID: 2020.2219)

I egenskap av ombud för Baroniet Adelswärd AB (nedan Baroniet), ägare av fastigheten Åtvidaberg Adelsnäs 1:1 (nedan Adelsnäs), vill undertecknad framföra Baroniets inställning till detaljplanen för Edbergafältet.

I egenskap av fastighetsägare av Adelsnäs 1:1 motsätter sig Baroniet antagande av detaljplan för Edbergafältet. Området vid Adelsnäs besitter både höga och sällsynta kultur- och naturvärden, vilka ska bevaras i möjligaste mån. Det är därför av stor vikt att närområden inte exploateras på ett sätt som kan skada Adelsnäs. Detta var den direkta

anledningen till att Adelsnäs 1:1 genom servitut erhållit rätt att motsätta sig ändringar på fastigheten Åtvidaberg 6:9 för det fall ändringarna kan medföra miljöstörningar på Adelsnäs. Bildandet av det aktuella servitutet var en avgörande förutsättning för att Åtvidabergs kommun fick förvärva aktuellt markområde 1981. Behovet av att begränsa för Adelsnäs skadliga förändringar har inte ändrats, varför det förutsätts att vad som överenskommit i servitutet alltså ska gälla. Servitut gäller tillsvidare och är således inte begränsat i tid. Utan upprättandet av servitutsavtalet hade Åtvidabergs kommun helt enkelt inte fått förvärva markområdet. Baroniet är av uppfattning att Åtvidabergs kommun och Baroniet har haft bra samarbete och kommunikation avseende områdets användning och de ändringar som Åtvidabergs kommun genom åren har velat genomföra. Olika verksamheter har diskuterats och i vissa fall lett till justeringar i syfte att tillvarata Adelsnäs intressen. Det finns ingen anledning till att detta samarbete inte ska kunna fortsätta i samma form som hittills.

Kommentar:

Med hänsyn till de frågor som uppmärksammats under samrådet gällande avtalservitutet har kommunen tillämpat en fastighetsrättslig utredning vilken biläggs detaljplanen.

I samband med att Baroniet Adelswärd AB överlät mark till Åtvidabergs kommun genom köpekontrakt undertecknat den 11 mars 1981 upprättades ett servitutsavtal vari förmånsfastigheten Adelsnäs 1:1 gavs rätt till viss rådighet över del av fastigheten Åtvidaberg 6:12. Servitutets geografiska lokalisering, vid dess upprättande, omfattar det som idag till stora delar är Åtvidaberg 6:9 och som fastighetsreglerades bort från Åtvidaberg 6:12. Avtalservitutet belastade den del av Baroniet Adelswärd AB:s fastighet Åtvidaberg 6:12 som enligt köpekontraktet skulle överföras till kommunen (blivande fastigheten Åtvidaberg 6:9, lantmäteriakt 05-ÅTV-898). För att avtalservitutet skulle kunna fortsätta gälla i överförd mark efter fastighetsregleringen, vid tidpunkten för överföringen, hade det behövts en frivillig överenskommelse om att servitutet skulle fortsätta gälla i den nya fastigheten. Då det inte finns någon överenskommelse angående Adelsnäs 1:1s avtalservitut skulle gälla i den nybildande fastigheten Åtvidaberg 6:9 upphörde servitutet därmed att gälla 1983-10-14, i den del som idag utgör Åtvidaberg 6:9, när fastighetsregleringen vann laga kraft. Servitutet är således ej gällande i fastigheten Åtvidaberg 6:9.

Planhandlingarna revideras med hänsyn till utredningen. Text angående servitut regleras i planbeskrivningen. Även plankartan revideras med hänsyn till utredningen och planbestämmelse a3 – ”Servitut avseende rätt till rådighetsinskränkning inom servitutsområdet till förmån för Adelsnäs 1:1 som belastar del av före detta stadsägorna 144, 145 och 146 ska upphävas i berörda delar” tas bort i sin helhet.

Kommunen instämmer i såväl Länsstyrelsens som Baroniets bedömning att Adelsnäs är unik i karaktär. Intentionen med planförslaget är att ta hänsyn till kringliggande värden på Adelsnäs, oberoende av servitutet. Planområdets sydvästra del har därmed en genomförandetid på 15 år.

8. Miljökontoret (inkom 2020-07-15, ID: 2020.2251)

Miljökontoret fick den 12 juni in inbjudan till plansamråd och möjlighet att yttra sig om den plan som är tänkt att antas över Edbergafältet. Av de uppgifter som framkommit så stämmer planen till stor del överens med hur det idag ser ut på området. Eftersom planen inte medför några större förändringar och det inte framkommit några klagomål kring buller till miljökontoret till följd av idrotten där anser miljökontoret att någon bullerutredning inte behöver göras.

Gällande eventuell gödning och bekämpningsmedel på idrottsplanerna anser miljökontoret att detta behöver undersökas närmre för att förhindra att detta inte negativt påverkar Bysjön. Dels om de används, vilka sorter och mängder och om de går att ersätta med något alternativ. Samt vilka åtgärder som går att genomföra för att förhindra att de når sjön.

Kommentar:

Kommunen tackar för inkommen synpunkt.

Text har lagts till i planbeskrivningen gällande riktlinjer för användning av gödning och bekämpningsmedel.

KOMMUNENS SAMLADE STÄLLNINGSTAGANDE OCH PLANFÖRÄNDRINGAR

Kommunen har hörsammat ett flertal av de synpunkter som lämnats och avser att göra följande förändringar till granskningshandlingarna:

- Text har lagts till i planbeskrivningen avseende dispens och anmälningsplikt.
- Revidering och förtydliganden har gjorts på plankartan.
- Text har lagts till i planbeskrivningen gällande inlösen av mark.
- Textrevidering har gjorts i planbeskrivningen i avsnittet om *Servitut och rättigheter*.
- Planbestämmelse ”a₃ - *Servitut avseende rätt till rådighetsinskränkning inom servitutsområdet till förmån för Adelsnäs 1:1 som belastar del av före detta stadsägorna 144, 145 och 146 ska upphävas i berörda delar*” tas bort i sin helhet.
- Planbestämmelse ”a₄ – *Strandskyddet upphävs*” ersätts med planbestämmelse ”a₃ – *Strandskyddet upphävs*”

SAMMANFATTNING

Samtliga inkomna yttranden har besvarats av kommunen i den grad de bedöms beröra planhandlingarnas huvudsakliga innehåll och syfte. Synpunkter utanför ramarna för detaljplanens innehåll och syfte beaktas men är ej avgörande för utformningen och framtagandet av detaljplanen.

MEDVERKANDE

Samrådsredogörelsen har tagits fram av samhällsbyggnadsförvaltningen, Åtvidabergs kommun genom Lisa Hjelm, Planarkitekt.